

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek (przewodniczący)

SSN Agnieszka Piotrowska (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa T. G.

przeciwko D. G. i M. G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 lipca 2019 r.,

zażalenia pozwanych na wyrok Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 8 stycznia 2019 r., sygn. akt V ACa (...),

oddala zażalenie, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 sierpnia 2017 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił powództwo T. G. przeciwko D. G. i M. G. o zapłatę 76 800 zł z odsetkami tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości, albowiem powód nie wykazał zasadności tej kwoty.

Po rozpoznaniu apelacji powoda, Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 8 stycznia 2019 r. uchylił powyższy wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu wskazał, że Sąd pierwszej instancji

wadliwie oddalił wnioski dowodowe zgłoszone przez obie strony sporu, zaniechał ustalenia istotnych dla wyniku sprawy okoliczności faktycznych i prawnych, przez co nie rozpoznał istoty sprawy. Rozstrzygnięcie o żądaniu pozwu wymaga zatem przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, co uzasadnia w świetle art. 386 § 4 k.p.c. wydanie orzeczenia kasatoryjnego.

W zażaleniu na to orzeczenie pozwani, zarzucając naruszenie art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 225 k.c. w zw. z art. 224 § 2 k.c., art. 232 k.p.c. w zw. z art. 3 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c., art. 233 § 1 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. oraz art. 386 § 4 k.p.c., domagali się uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przewidziane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. zażalenie jest skierowane przeciwko rozstrzygnięciu uchylającemu wyrok i przekazującemu sprawę Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, stąd ocenie Sądu Najwyższego może być poddany jedynie ewentualny błąd sądu odwoławczego popełniony przy kwalifikowaniu określonej sytuacji procesowej jako odpowiadającej powołanej podstawie orzeczenia kasatoryjnego. Ustawowe przesłanki uchylenia orzeczenia Sądu pierwszej instancji zostały zakreślone wąsko, stąd w przypadku wniesienia zażalenia kognicja Sądu Najwyższego ogranicza się do skontrolowania, czy faktycznie Sąd nie rozpoznał istoty sprawy lub też czy faktycznie dla wydania wyroku konieczne jest przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie stanowiskiem, nierozpoznanie istoty sprawy zachodzi w sytuacji, w której sąd pierwszej instancji nie odniósł się do tego, co było przedmiotem sprawy, zaniechał w ogóle zbadania materialnej podstawy żądania, pominął całkowicie merytoryczne zarzuty zgłoszone przez stronę, rozstrzygnął o żądaniu powoda na innej podstawie faktycznej niż zgłoszona w pozwie, a także gdy nie uwzględnił (nie rozważył) wszystkich zarzutów pozwanego dotyczących kwestii faktycznych lub prawnych rzutujących na zasadność roszczenia powoda (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2012 roku, III SZ 3/12, niepubl. oraz z dnia 6 grudnia 2012 r., I CZ 168/12, OSNC 2013, nr 5, poz. 68). Stwierdzone przez Sąd Apelacyjny uchybienie polegające na nieprzeprowadzeniu niezbędnego do prawidłowego rozpoznania sprawy - w ocenie Sądu pierwszej instancji - dowodu z opinii biegłego i oddalenie powództwa tylko z powodu

niewykazania przez powoda wysokości dochodzonego przez niego wynagrodzenia, przy jednoczesnym oddaleniu wniosku dowodowego pozwanych o dopuszczenie tego dowodu, a nadto w braku zbadania okoliczności, objętych materialną podstawą żądania zapłaty, warunkujących ocenę, czy powództwo jest usprawiedliwione co do zasady, dawało podstawę do przyjęcia, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. Przesłanka ta ma bowiem miejsce także w przypadku dokonania przez sąd pierwszej instancji oceny prawnej żądania bez ustalenia podstawy faktycznej, co wymagałoby poczynienia kluczowych ustaleń po raz pierwszy w instancji odwoławczej; w takiej sytuacji uzasadnione jest uchylene orzeczenia ze względu na respektowanie uprawnień stron do kontroli instancyjnej wyników postępowania dowodowego i ustaleń będących podstawą faktyczną orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2017 r., IV CZ 130/16, niepubl.). Taka sytuacja wystąpiła w rozpoznawanej sprawie, stąd należy podzielić obszerne i przekonująco uargumentowane stanowisko Sądu Apelacyjnego zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku bez potrzeby szerszego przytaczania i powtarzania tych wywodów, popartych poglądami aprobowanymi w zacytowanym w uzasadnieniu orzecznictwie Sądu Najwyższego.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji (art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.).

jw

jw